

T A R İ H VESİKALARI

Sayı : 15

Mayıs 1949

Cilt : III

ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAA-İ HUKUK CEMİYETİNİN KURULUŞUNA AİT VESİKALAR

III

Türk İstiklâl mücadelesinde milletin, bağımsızlığını korumak amacıyla yer yer vücuda getirdiği savunma kuruluşlarının Sivas Kongresinde «Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti» adı altında birleştirildiği malumdur. Tarih Vesikalari Dergisi, milli mücadelemizin bu ilk ve önemli safhasındaki çalışmaları canlandıran bazı belgeleri ilk sayılarında yayımlamıştı [1]. Bu sayıda da kuruluşun gelişmesini aydınlatma bakımından önce yayımlanmış olanları tamamlayan veya o günlere ait olup suretleri muhtelif yerlerde görülmekle beraber asıllarının da çoğaltılıp yayımlanmasında, İstiklâl mücadelesinin önemli olaylarını zamanının şartları içinde belirtme yönünden faide bulunan bir kısım yeni belgeleri ilgililerin istifadesine sunmaktayız.

Türk milletinin haklı sesini cihana işittirmek için Sivas'ta milli bir kongrenin toplanmasına lüzum gören Atatürk, ilk işareti 22 Haziran 1919'da Amasya'dan vermiş ve bu husustaki talimatı şifreli telgraflarla askerî makamlarla vali ve mutasarrıflara bildirmiş, İstanbul'da bulunan ve şahsen bu hareketle alâkalanmalarını istediği zatlara da ayrıca hususi mektuplarıyla karar ve teşebbüsünden haberdar ederek milli dâvaya hizmete çağırılmıştı [2]. O tarihte Sivas Valisi bulunan Reşit Paşa'nın oğlu Cevdet Lagaş tarafından Türk Devrim Tarihi Enstitüsü arşivine bediye olunan ve bir kısmının suretleri Paşa'nın hâtıratında neşredilmiş bulunan [3] çok değerli belgeleri arasında Atatürk'ün Amasya'dan İstanbul'daki bazı zatlara yollandığından bahsettiği mektuplardan bir tane de Reşit Paşaya göndermiş olduğu ve buna tel tamimin şapirogralla çoğaltılmış imzalı bir suretini de leffetmiş bulunduğu görülmektedir. Bu suret 22 Haziran tebliğinin M. Kemal imzalı bir nüshası ve mektup da milli dâvada kendilerinden hizmet bekleyenlere aynı imza ile yollanmış bir davetiyesi olduğuna ve benzerleri de henüz başka bir yerde

[1] *Tarih Vesikalari*, sayı : 1, s. 3-9. sayı : 2, s. 81-90

[2] *Natuk*, 1934 basımı c. I, s. 22-25. *Vesikalari*, s. 16-18

[3] *Reşit Paşa'nın Hâtıraları*, C. Yularkıran, İstanbul 1940, s. 21-23

Tarih Vesikaları

ele geçmediğine göre bu belgeleri (vesika 1 ve 2) Türk İstiklâl Savaşının ilk silâh başına emirleri olarak değerlendirmek pek yerinde olacaktır.

Sivas Kongresinde kararlaştırılan şekliyle hükümete verilen ve teşkilâta tamim olunan «Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti» nizamnamesinin 8. X. 1335 (1919) tarihinde Sivas matbaasında basılmış olan bir nüshası ile yukarıda sözü geçen iki belgenin tıpkıbasımları da derginin bu sayısına eklenmiş bulunmaktadır. Nizamnamenin metni derginin ikinci sayısında yayımlanan ve bu nizamnameye esas tutulan «Şarkî Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti» nizamnamesi metnine ilâve edilen notlar karşılaştırılmak suretiyle çıkarılabilirse de o vakit bu notlarla bazı maddelerin asıllarına uygunluğunun tam sağlanamamış olduğu görülmektedir. Bu sebeple nizamnamenin yalnız Sıvasta değiştirilen maddelerinin Türk harfleriyle dergiye alınması lüzumlu görülmüştür. (Vesika : 3)

Bunları takip eden üç belgeden [1] (Vesika : 4, 5 ve 6) birincisi Atatürk'ün Heyet-i Temsiliye ile birlikte Ankara'ya gelirken geçtiği yerlerdeki intibalarına dayanarak teşkilâtın bir an önce memleketin her köşesine dal budak salmasını temin maksadıyla tatbikini tasviye ettiği ameli tedbirleri ve bu kuruluşa millî mücadeleyi başarmak yönünden verdiği önemi belirtmektedir. Öteki ikisinin de Büyük Millet Meclisinde «Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Gurupu» kurulduktan [2] ve Sakarya zaferi kazanıldıktan sonra, büyük taaruza milletin maddeten ve mânen hazırlandığı devrede katılacak yeni fedakârlıkları sağlamak için cemiyet teşkilâtının yeniden takviyesini hedef tutmakta olduğu görülmektedir.

Faik Reşit Unat

Gazi Eğitim Enstitüsü Türk
Devrim Tarihi Öğretmeni

VESİKA: I

SIVAS VALİSİ REŞİD PAŞA HAZRETLERİNE

Vatanın tehlikeli inkısamını iyanen gösteren safhasının hunin icraatı, vicdan-ı milliyi bir emel-i halâs etrafında ve Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye ve Redd-i İlhak Teşkilâtı namı altında serf bir surette toplamaya başlamıştır. Yalnız mitingler vesaire gibi tezahürat; büyük gayeleri hiçbir vakitte kurtaramaz ve ancak sine-i milletten bilfiil doğan kudret-i müsterekeye istinat ederse rehakâr olur. Fakat şüphe götürmeyen bir hakikattir ki, bu acı safhayı bu kadar mühlik şekilde ihzar eden en mü-

[1] Asılları Türk Devrim Tarihi Enstitüsü arşivindedir.

[2] bk. *Tarih Vesikaları Dergisi*, sayı: 13, s. 1-15.

essir âmil maalesef payitahtımızdaki muhalif cereyanlar ve Anadolu'nun sâf ve mukaddes âmal-i milliyesini muzır bir şekilde infirada uğratan siyasi ve gayrimillî propagandalardır. Kuva-yi Milliyeyi bugün için böyle yanlış yollara sevk ile dağıtmanın mücazatını vatanımız aleyhinde ve pek mebzul bir surette görmekteyiz. Binaenaleyh İstanbulun işbu muhalif cereyanları artık Anadolu'ya ve âmal ve hissiyat-ı milliyeye hâkim değil tâbi olmak mecburiyet-i vataniyesindedir. Ve Payitaht düvel-i itilâfiye tarafından tahliye edilinceye kadar bu mecburiyetin mutlak olduğu kanaatindeyim ki, bu hal bitfabi zat-ı devletlerince de takdir buyurulur. Melfuf arizamda [*] tasvir olunan vaziyet bugün serî ve umumi bir millî kongrenin in'ikadını icap ettirmektedir. Bu davet her tarafa tamim ve ifa kılınmıştır. Devletin inkısamı mevzuubahs olduğu bir sırada İngiliz propogandasiyle başveren Kürdistan istiklâli gibi cereyanlar dâhi bilmuhabere taraftarlarını celp ve hilâfet ve saltanat etrafındaki gaye-i müşterekimize davet ve tamami-i mutabakat suretiyle lehülhamd lehimize dönmüş ve kongreye davet olunmuştur. Bu millî ve hayatî mesele için zat-ı devletleri gibi vatanperver ve sahib-i kelâm mütefekkirine teveccüh eden fedakârlık bilhassa pek büyüktür. Bu gaye-i salâh ve millî istihsal edilinceye kadar âcizleri Anadolu'dan ve sine-i milletten ayrılmıyacağıma ve bu noktada nihayetine kadar bir ferd-i millet gibi çalışacağıma millete karşı mukaddesatım namına söz verdim ve hiç bir kuvvet bu azm-i millîye mâni olamayacaktır. Bu karar-ı âcizanem umum Anadolu'da resikârda bulunan mesul ve kıymettar umum arkadaşlarımın içtihat ve kanaat-i müşterekesine istinat etmekte olduğunu da ilâveten arz ile ihtiramat-ı mahsusa-i kalbiyemi teyit eylerim Efendim Hazretleri.

22 haziran 335 (1919)

Üçüncü Ordu Müfettişi
Yaver-i Fahri-i Hazret-i Şehriyârî
Mirliva
M. Kemal

VESİKA : 2

Adet

194

Amasyadan

25/6/35 (1919)

1 — Vatanın tamamıyeti, milletin istiklâli tehlikededir. Hükümet-i merkeziyemiz İtilâf Devletlerinin tesir ve murakabesi altında mahsur bulunduğundan deruhte ettiği mesuliyetin icabatını ifa edememektedir. Bu hal milletimizi mâdum tanıttırıyor. Milletin istiklâlini yine milletin azm ve kararı kurtaracaktır. Milletin hal ve vaz'ını derpiş etmek ve sada-yı

[*] Vesika : 2. 194 numaralı, 22 - 6 - 35 (1919) tarihli tamim.

hukukunu cihana işittirmek için her türlü tesir ve murakabeden âzade bir heyet-i milliyenin vücudu elzemdir. Bunun için bilmuhabere her taraftan vâkı olan teklif ve arzuy-ı millî üzerine Anadolunun bilvücu en emin mahalli olan Sıvasta millî bir kongrenin serfan in'ikadı takarrür etmiştir. Bununçün teknil vilâyat-ı osmaniye'nin her livasından ve fırka ihtilâfâtı nazar-ı dikkate alınmaksızın muktedir ve milletin itimadına mazhar üç kadar zatın sür'at-i mümkinine ile yetişmek üzere hemen yola çıkarılması icap etmektedir. Her ihtimale karşı bunun bir sırr-ı millî halinde tutularak dağdağaya mahal verilmemesi ve lüzum görülen mahallerde seyahatin mütenekkiren icrası lâzımdır.

2 — Vilâyat-ı Şarkiyemiz namına on temmuzda Erzurumda in'ikadı mukarrer kongre için vilâyat-ı mezkûrenin Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye ve Redd-i İlhak Cemiyetlerinden müntehap âzalar zaten Erzuruma mütevecihen yola çıkarılmışlardı. O vakte kadar vilâyat-ı sairemizin murahhasları da Sıvasa vâsil olabileceklerinden Erzurum Kongresinin âzası da tensip edeceği zamanda içtima-ı umumîye dâhil olmak üzere Sıvasa hareket edecektir.

3 — İşbu mevada göre murahhasların Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyetleri ve Belediye riyasetleri ve suver-i saire ile intihabı ile tahrikleri hakkındaki delâlet-i aliyye-i vatanperverlerini ve isimleriyle zaman-ı hareketlerinin telgrafla iş'arını istirham eylerim.

Üçüncü Ordu Müfettişi

Fahri Yaver-i Hazret-i Şehriyari

Mirliva

M. Kemal

VESİKA : 3

Kapak.

ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAA-I HUKUK CEMİYETİ

SIVAS MATBAASI

8. 10. 335

Metin :

Bismillahirrahmânirrahim

Rumeli ve Anadolunun ittifak-ı tamîyle 4 eylül 335* tarihinde Sıvasta akdolunan kongrenin mukarraratıdır :

MEVADD-I ESASİYE

Madde 1 — Devlet-i Aliyye-i Osmaniye ile düvel-i itilâfiye arasında mün'akit mütarekenamenin imza olunduğu 30 teşrinievvel sene 334 tari-

* 1919

hindeki hudut dâhilinde kalan ve her noktasında ekseriyeti islâmlar teşkil eden aksam-ı memalik-i Osmaniye yekdiglerinden ve camia-ı Osmaniyyeden gayr-i kabil-i tecezzi ve infikâk bir küldür. Bircümle anasır-ı islâmiye yekdiglerine karşı hürmet-i müteakabile ve hiss-i fedakârî ile meşhun ve vaziyet-i irkiye ve içtimaiye ve şerait-i muhitiyelerine riayetkâr öz kardeşirler.

2 — «Her türlü işgal ve müdahalenin ve bilhassa rumluk ve ermenilik teşkili gayesine matuf harekâtın reddi hususlarında müttehiden müdafaa ve mukavemet esası kabul edilmiştir.»

Vatanımızda ötedenberi birlikte yaşadığımız bircümle anasır-ı gayr-i müslimenin hukukî tabiiyetlerine tamamen riayetkârız [devamı aynen]

3 — «Hükûmet-i Osmaniyyenin tehlike-i inhilâlîne karşı Hilâfet-i Islâmiye ve Saltanat-ı Osmaniyyenin bekası, esas-ı maksadı teşkil ettiği cihetle müttehiden müdafaa ve mukavemet esası kabul edilmiştir.»

Gaye-i mukaddesenin temini için ancak hasbelvazife bu mesaimize bilfiil iştirake imkân bulunamıyan yani tahtı işgalde bulunup iradelerini istimal ve serbest izhar edemeyen mahallerdeki dindaşlarımızı serd olunan şerait-i mücbirenin zevaline kadar mazur göreceğiz.

4 — «Hükûmeti Osmaniye bir tazyiki düveli karşısında mülkümüzün herhangi bir cüzünü terk ve ihmal etmek ızttarında bulunduğu anlaşıldığı takdirde alınacak idarî, siyasi, askerî vaziyetlerin tayin ve tespiti»:

Hükûmet-i Osmaniye bir tazyik-i düveli karşısında (Allah göstermesin) vatan-ı umumînin izmihlâl-i tâmmına bir mukaddime demek olan buraları terk ve ihmal etmek ızttarında bulunduğu takdirde yani vatanımızın hükûmet-i Osmaniyyeye.... [devamı aynen]

5 — Aynen

6 — Ecza-yı mülkümüzün nasıl.... [devamı aynen]

7 — Aynen

1 — CEMİYETİN UNVANI

Vatanımızın mâruz kaldığı hadisat ve vekayi ile ve tamamen aynı maksatla vicdan-ı milliden doğmuş cemiyetlerin ittihat ve ittifakiyle hâsil olmuş olan kütle-i umumiye «Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti» unvaniyle tevsim kılınmıştır. İşbu millî cemiyet her türlü fırka cereyanlarından âridir.

2 — MAKSAT

Osmanlı vatanının tamamiyetini ve makam-ı muallâ-yı hilâfet ve saltanatın ve istiklâl-i millînin masuniyetini temin zımında kuva-yı milliyeyi âmil ve irade-i milliyeyi hâkim kılmaktır.

3 — TEŞKİLÂT

- a — Aynen
- b — Aynen
- 1 — Köy Heyet-i İdaresi: [aynen]
- 2 — Nahiye Heyet-i İdaresi: [aynen]
- 3 — Kaza Heyeti İdaresi: [aynen]
Vazifesi: [aynen]
- 4 — Liva Heyet-i İdaresi: [aynen]

Vazifesi: Cemiyetin nizamnameye mutabık olarak teşkilâtını taazzuv ettirmek ve bilhassa bekçi teşkilâtına ehemmiyeti nisbetinde atf-ı dikkat ettirmek ve liva mülhakatı dahilinde her türlü fırkacılık hissiyatından âzade olan makasid-i cemiyetin tamamen tefhimi esbap ve tedabirini ihzar ve bu makasid-i nezihe ve milliyeye.... [devamı aynen]

- 5 — Müstakil liva ve vilâyet Heyeti Merkeziyesi: [aynen]

Vazifesi: [aynen]

- 6 — Vilâyet Kongresi:

- a — Makasid-i milliyeye.... [devamı aynen]

UMUMİ KONGRE

- b — Umumi Kongre . . . [devamı aynen]

(7—) HEYET-İ TEMSİLİYE

[aynen]

Yedinci maddeye zeyildir.

Heyet-i Temsiliye âzaları berveçhi ati intihap olunur:

Heyet-i Temsiliye, Anadolu ve Rumeli vilâyet ve elviye-i müstakillesinin kongrede hazır bulunan murahhasları tarafından mensup oldukları vilâyet ve elviye-i müstakille namına kongre dâhilinden veya hariçten ve fakat mensup oldukları mahalli bihakkın temsil edecek zevattan vilâyetler namına intihap olunacak asgarî bir ve âzami iki ve müstakil livalar namına birer mümessilden teşekkül eder: İşbu mümessiller mensup oldukları vilâyet ve müstakil livanın kongrede hazır bulunan murahhasları tarafından nisabın iki misline müsavi irae olunacak namzetler miyanında nisabı kadar kongre heyet-i umumiyesince tefrik ve intihap olunur ve her vilâyet ve müstakil liva namlarına haiz-i ekseriyet olanlar Heyet-i Temsiliye âzalığı sıfatını ihraz ederler. Murahhasları kongreye

yetişmemiş olan vilâyet ve elviy-e namına Heyet-i Temsiliye miyanına intihabı icap eden âzalğa veyahut kongrenin mün'akit olmadığı bir zamanda herhangi bir sebepten dolayı inhilâl eden âzalıklara intihap olunacak zevat, Heyet-i Temsiliye ile ait olduğu Heyet-i Merkeziyeler arasında bilmuhabere tekrâr ettirilir. Bu takdirde icabeden âzayı Heyet-i Merkeziyeler Heyet-i İdarelerle bilistişare namzet olaıak nisabın iki mislini bilintihap Heyet-i Temsiliyeye bildirir ve Heyetçe tercih olunan zat mümessil sıfatını ihraz eder.

Heyet-i Temsiliye vatanın heyet-i umumiyesini temsil eder.

- 8 — Aynen
- 9 — Aynen
- 10 — Aynen
- 11 — Aynen

Kongre Heyeti [1]

VESİKA : 4

TEL TAMİM

Ankaradan

6.1.36 (1920)

10.1.36 vüsülü

Sivastan Ankara'ya seyahatimiz esnasındaki tetkikattan henüz bazı kurâ ve nevahide teşkilâtın icra edilmediği ve bilhassa, köylülerin tenvir olunmadığı anlaşılmıştır. Teşkilâtın nizamnamemize tevfikân bir an evel icra ve teazzuvu lâzimededen iken bazı merakizin bu gibi meselede lüzumu derecede faaliyet göstermemesi caiz olamayacağından mevadd-ı âtiyenin ehemmiyetle nazar-ı dikkate alınarak icra olunması tekiden rica olunur.

Nizamnameye tevfikân mahalle, kurâ ve nevahi teşkilâtının derhal icrası ve köylülere nizamname ve beyanname münderecatı anlaşılacak bir surette izah ve tefhim ve tenvir edilmeli. Bunun için heyet-i merkeziye âzalarından veyahut şayan-ı itimat zevattan icap edenler kurâ ve nevahiye gönderilerek veyahut kurâ ve nevahi eşraf ve muteberanı

[1] Heyet-i Temsiliye tarafından Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti teşkilât nizamnamesine lâhika olarak tanzim edilen ve ekim 1919 sonlarında «yalnız alâkadarana mahsus ve mahrem» olarak Sivastan teşkilâta yollanan talimat için bakınız: *Nutuk, Vesikalar*, İstanbul 1934, s. 220 - 222.

merkezlere celp olunarak ahval ve icabatı mahalliyeye göre ve her halde vakit geçirilmeksizin yapılması. Nerelerde heyet-i merkezîyeler ve idareler teşekkül etmiş ise gerek mahalleri ve gerekse heyet-i mezkûreyi teşkil eden zevatın isimlerinin bildirilmesi ve her hafta başında bir hafta zarfında buradaki mesainin derecesini gösterir birer defterin muntazaman isrası.

Heyet-i Temsiliye

VESİKA: 5

TAMİM

ANADOLU VE RUMELİ MÜDAFAA-I HUKUK
CEMIYETİ BİLUMUM LİVALAR HEYET-I
MERKEZİYELERİNE

1 — Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin teşekkülündeki maksad-ı ulvîyi istihsal ve temin için bugüne kadar gösterdiği mesai-i vatanperverane şayan-ı takdir ve şükrandır.

2 — Cemiyet, hayat ve istikbal ve refah-ı milleti temin için bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da kemal-i ciddiyet ve tam bir vahdetle mesaisine devam mecburiyetindedir. Hüsn-i netice hakkındaki emniyetimizin devamı için teşkilâtın vatanın her noktasında muntazam ve kemaleyle müteazziv bir halde tutulması elzemdir.

3 — Teşkilâtın tesrii taazzuvunda medarı sühulet olmak ve mesai-i umümiyedeki ahengi temin eylemek üzere bir numaralı talimatnamenin mikdar-ı kâfi nüshaları tamimen irsal kılınmıştır.

4 — Elyevm hal-i faaliyette bulunan bilcümle heyet-i merkeziye ve heyet-i idarelerin işbu talimatname muhteviyatını ciddiyet ve süratle tatbik eylemeleri menafi-i âliye-i millet ve memleket icabındandır.

5 — İşbu talimatnamenin vüsulünü ve mesai derecatını peyderpey bildirmenizi hassaten rica ederim.

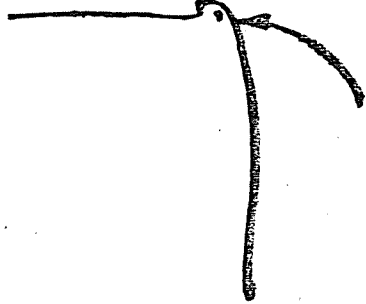
Anadolu ve Rumeli
Müdafaa-i Hukuk Gurupu
Heyet-i İdaresi namına
Reis
Mustafa Kemal

بیوسکی و بیسی سبب است نظریه

و هکذا نه انقاصی عینا کونند صفحت کویا افراتی و جدا بیکی برین فصولی اراضه
 در فقه حقوقی و در طایفه شکیسته نه آنرا سبب بر خورد طویل است با آنکه ... باید
 بقدر آنکه کسی ظاهره با بویک عبارتی صحیح بر وقت خود با امان و آنچه سبب مستند بفصل
 ظاهره قدر شد که استناد ایدر به امان او بر . فقط سبب کونور میاید بر حقیقت که
 بر اسی صفحت بقدر ریشا شکوه اخصا ایدر آن مؤثر علی معارضه یا تخم زده کی مخالف
 طریقه در طریقت صاف و قدر آن مال میسبب شکوه افزوده او غایب است و غیره میاید بر آن
 قوی بیکی برین اشجه بیچ کله یوده سبب در لحظه آنجا افراتی و غیره غیره و هکذا
 مدول صورت و کور که در . بجز استبرک استو مخالف میاید آینه انطولی و امان
 و سبب میاید حکم دلی تابع اولی صورت و طریقه در . و با تحت اول سبب در فقه
 تخم ایدر که بر بویک ظاهره ارضی تقسیم که حال بطور ذاتی در صورت و قدر
 بر بویک . موقوف بر صورت و تصور امانه و صفت بویک سبب و غیره برین فصولی اراضه
 امان ایدر که در . بر وجود هر طرف تقسیم اراضه است . در آنک انقاص موضوع
 عینه ارضی بر هر دو نظر بر دو یا غایب است یا دره که در سبب استقلالی کی حیانه
 برین با بخاره طرفه ای جنب و خلافت سبب اراضه که غایب شد که فرجه کویا و قوی
 مطابق صورت که الحزم لزمه در غیره و فصولی در عین ارضی . بویک و حیانه سبب
 اثره زاده در سبب کی در صورت و صفت کلام تقسیم بویک ایدر فدا طریقه یا با صفت
 بویک . بویک صلاح دلی استخوان ایدر غیره قدر عین امانه و سبب مستند آید بر صفت

دو قطره سوزنده - بزرگتر کی کسب معنی فایده نظام نامه سوز ویردم در هیچ بر قوسه
درم می مانع اولی به صدمه . بقرار جهانم عمی انجمنه رأس کاره بعضی سوز و قحطه
عماد زنده کج جواد و صفت شده استار ابتدا اولی در جمله "عصایه خنما نه
قدیمی نماید ایدم انم حقیقت" در تاریخ

ادبی اردو
باز در حرمی حلقه سوز
برلوا

۱ - دولتک تمانی ، ملاتک اقتصادی ترمله ده در . جلوبت مرکزیه من استوف ده دولتینک تأثیر در مرتبه سی
آتده مهر بولند بقدنه در عهد ایستکی مشورتیک ایجاباتی ایفایده مه کیده در . بولک مشورتی مصدوم
دانشیریور . ملاتک اقتصادی یه ملاتک عزم و قراری قراره هفتدر . ملاتک عادلانه ضمنی دیسه اینک
ده صدای حقوقی جلاله ایستدیر مک . ایچونه هر در لوت تأثیر و مراقبه دنه آتاده بر لقیبت میده ملک وجودی الزام
بولنک ایچونه بالمشاوره هر طرفه دنه افصح اولونه تکلیف دار زوی ملی اوزیرینه اناطولیسک بالوجوه اش
ایسه ملی اولونه سیاست ملی بر قوتقره نیک سربینا اقتصادی تقریر ایتمدر . بونکچونه تکمیل و بویات
تعمانی نیک هر لوانسده و فرد اقتصادخانه نظر دقته تقسیمیه مقصد و ملاتک اعتمادیه نظر اوج
قدر داتک سرعت مبتله ایله تیسرتک اوزره لهانه بوله بیقایلی ایجاب ایتمده در . هر احتمال
قارنکی بولنک بر سر ملی حالنده لوتیرور و غنچه یه محل ویرلمی و لزوم کور و لسه محله در
سیاحتک شتاراً اجراسی لازمدر .

۲ - ولایات شرقیه منانه اولونه نمودره ارفروسه اقتصادی مقدر قوتقره ایچونه ولایت ندریک
رافعه هتوی کله در و لحاظ جمعیتمده منتهی اعضا دنه ذاتاً ارضیه موجوداً بوله بیقایلمدری . اودنه
قدر ولایات سائره نرک سر خضری در سیاست اصل اوله بیده جکندنه ارضوم قوتقره دنه
اعضای در تنبیه ایله حتی نازده اجتماع عمومی به داخل اولونه اوزره سیاست حرکت ایله جکدر .

۳ - ایشور ساره کوره بر جکدرک رافعه هتوی بیجمعیتمی و عبیه یاستری صورت سائره اوله احتمال
ایله خریکدی هفتده کی دلالت علیه رضیه و بیلرینی واسطه یه نیانه هرستدرینک تنوع اولمشایی

اشیام ایلام

صنایع ارضیه و صنعتی
قوت و اورد هفت سترای

میرزا
